

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

932/0

**Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky
k vyslovení souhlasu s ratifikací Pařížská dohoda**

Zástupce předkladatele: ministr živ. prostředí
Doručeno poslancům: 5. října 2016 v 17:05

NÁVRH

USNESENÍ

**POSLANECKÉ SNĚMOVNY
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY**

**k vládnímu návrhu, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení
souhlasu s ratifikací Pařížská dohoda.**

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky souhlasí s ratifikací
Pařížské dohody.

Předkládací zpráva pro Parlament ČR

I. Úvod

Pařížská dohoda (*Paris Agreement*, dále jen „Pařížská dohoda“/„Dohoda“) byla přijata dne 12. prosince 2015 na mezinárodní klimatické konferenci v Paříži (30. listopadu – 11. prosince 2015¹). Dohoda je prováděcí smlouvou k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (dále jen „Rámcová úmluva“) a její smluvní stranou se může stát pouze smluvní strana Rámcové úmluvy². Stanoví základní zásady pro opatření na ochranu klimatu (mitigace, adaptace, finance a dal.) s tím, že pro zajištění jejich provádění smluvní strany přijmou podrobná pravidla.

Po vstupu v platnost má Dohoda nahradit současný Kjótský protokol (dále jen „Protokol“). Podle původního předpokladu měla Dohoda vstoupit v platnost v roce 2020. V současnosti je však vyvíjen mezinárodní tlak na urychlení vnitrostátních ratifikací tak, aby Dohoda platila již dříve, tj. před rokem 2020.

Ke dni 22. září 2016 Dohodu ratifikovalo³ 60 smluvních stran Rámcové úmluvy, mezi něž se zařadily i dva státy s největším podílem na globálních emisích skleníkových plynů – Čína a USA.⁴

Vláda vyslovila souhlas se sjednáním Dohody dne 11. dubna 2016 č. 331. Ministr životního prostředí Mgr. Richard Brabec ji podepsal jménem ČR dne 22. dubna 2016 na slavnostním ceremoniálu v New Yorku. Signatáři Dohody se v tento den staly také EU a ostatní členské státy (dále jen „ČS“) EU.

Návrh na ratifikaci Dohody vláda schválila usnesením ze dne 21. září 2016, č. 862.

Dohoda upravuje otázky, které spadají do sdílené působnosti EU a jejích ČS⁵. Z tohoto důvodu ji musí ratifikovat jak EU, tak ČS EU. Předpokládá se, že EU a její ČS předloží ratifikační listiny deponitáři smlouvy koordinovaně, aby závazky podle Dohody pro ně začaly platit ve stejnou dobu.

Ratifikační proces na úrovni EU byl již zahájen. Dne 13. června 2016 Evropská komise předložila návrh rozhodnutí Rady o uzavření Pařížské dohody jménem Evropské unie přijaté k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (č. 10179/16) a nezbytné návrhy k zajištění implementace Dohody v právu EU (viz níže část IV této zprávy).⁶

Souběžně probíhá ratifikace Dohody v jednotlivých ČS EU, která se řídí vlastními vnitrostátními pravidly. Zamýšlené vystoupení Velké Británie z EU nemá na tento

¹ K přijetí konečného textu Dohody došlo až po prodloužení oficiálního termínu konání konference.

² Smluvní stranou Rámcové úmluvy jsou EU a všechny ČS EU.

³ Tento počet odpovídá počtu států, které již uložily u deponitáře Dohody listinu o ratifikaci. Dále uváděné členské státy EU ratifikovaly Dohodu pouze vnitrostátně, ale listinu o ratifikaci dosud z výše uvedených důvodů deponitáři Dohody nepředložily.

⁴ Podíly těchto států na globálních emisích skleníkových plynů: Čína – 20% a USA 18%. Státy, které Dohodu ratifikovaly k uvedenému datu, se podílejí v souhrnu na 47, 76% globálních emisích skleníkových plynů.

⁵ Čl. 4 odst. 2 písm. e) Smlouvy o fungování EU.

⁶ Návrh na uzavření Dohody je na programu zasedání Rady pro životní prostředí dne 30. září 2016.

proces vliv. V rámci EU na vnitrostátní úrovni ukončily ratifikační proces Maďarsko (květen 2016), Francie (červen 2016) a Rakousko (červenec 2016).

II. Cíl a obsah Pařížské dohody

Pro účely Dohody se definují tři pojmy – Rámcová úmluva OSN o změně klimatu, konference smluvních stran a smluvní strany Dohody (*článek 1*).

Dohoda si klade za cíl zlepšit provádění Rámcové úmluvy a z dlouhodobého hlediska přispět k udržení nárůstu průměrné globální teploty pod hranicí alespoň 2°C v porovnání s obdobím před průmyslovou revolucí a usilovat o udržení nárůstu průměrné globální teploty do 1,5°C (*článek 2*).

V návaznosti na tento dlouhodobý cíl Dohoda

- ukládá všem smluvním stranám (tj. rozvinutým i rozvojovým státům) povinnost stanovit si vnitrostátně stanovené příspěvky ke snížení emisí skleníkových plynů (*nationally determined contributions*, dále jen „NDC“) a plnit je. Tímto ustanovením se Dohoda zásadně liší od platného Protokolu, který upravuje tzv. kvantifikované závazky na omezení a snížení emisí a vztahuje je výlučně na rozvinuté státy (*článek 3 odst. 1 Protokolu*).

NDC se mají v pětiletých intervalech revidovat s tím, že každý následující příspěvek má být vyšší než předchozí. Důležitou součástí NDC budou informace zaměřené na transparentnost a srovnatelnost předkládaných NDC. Umožní posoudit, do jaké míry NDC přispívají ke snížení globálních emisí skleníkových plynů (*greenhouse gases*, dále jen „GHG“). NDC budou soustředěny ve veřejném registru spravovaném sekretariátem Rámcové úmluvy (*článek 4*);

- doporučuje smluvním stranám zachovávat a zvýšit propady a zásobníky (rezervoáry) GHG (včetně lesů) a provádět opatření s cílem snížit emise vyvolané odlesňováním a degradací lesů (*článek 5*);

- zakotvuje základní zásady pro mechanismus na podporu provádění mitigačních a adaptačních opatření (obdobně jako flexibilní mechanismy podle Protokolu⁷). Mechanismy mohou smluvní strany využívat dobrovolně (*článek 6*);

- stanovuje globální adaptační cíl směřující k posílení adaptační kapacity a odolnosti a snížení zranitelnosti vůči změně klimatu. Smluvní strany se mají mimo jiné podílet na provádění adaptačních opatření, přípravě a provádění národních adaptačních plánů a dalších souvisejících opatření a politik. Měly by rovněž předkládat periodická sdělení k adaptaci, která budou soustředěna do veřejně přístupného registru (*článek 7*);

- vymezuje okruhy spolupráce při řešení ztrát a škod způsobených negativními dopady změny klimatu mezi smluvními stranami (varovné systémy, krizové řízení, hodnocení rizik a dal.). K tomuto účelu se má využít mechanismus vytvořený pro danou problematiku v roce 2013 (*článek 8*)⁸;

⁷ Společná implementace (JI), mechanismus čistého rozvoje (CDM) a emisní obchodování (IET).

⁸ Varšavský mezinárodní mechanismus pro otázky ztrát a škod způsobených negativními dopady změny klimatu.

- potvrzuje povinnost rozvinutých států poskytovat finanční prostředky na mitigační a adaptační opatření v rozvojových státech podle zásad Rámcové úmluvy⁹. Finančně podpořit tato opatření mohou dobrovolně i ostatní státy. Poprvé se tak jasně připouští, že hospodářská situace v rozvojových státech se vyvíjí a že některé z nich jsou již samy schopné podílet se na financování ochrany klimatu. Rozvinuté státy mají každé dva roky předkládat indikativní informace o poskytnutých financích (článek 9);

- stanoví, že finanční mechanismy Rámcové úmluvy (GEF, GCF¹⁰) budou sloužit potřebám Dohody (článek 9);

- upravuje rámcový postup pro zajištění rozvoje a přenosu technologií a systému budování kapacit v zájmu účinné ochrany klimatu, včetně institucionálního zajištění. U technologií a také u budování kapacit Dohoda počítá s propojením s obdobnými systémy existujícími při Rámcové úmluvě a Protokolu (články 10 a 11);

- ukládá smluvním stranám, aby zajistily ve vztahu k ochraně klimatu vhodná opatření v oblasti vzdělávání, přístupu veřejnosti k informacím a aktivní zapojení veřejnosti do řešení této problematiky (článek 12);

- vymezuje základní prvky systému pro zajištění transparentnosti plnění smluvních závazků, které tvoří jako u Rámcové úmluvy např. národní sdělení, dvouleté zprávy a další nástroje. Je důležité, že uvedený systém se bude uplatňovat vůči všem smluvním stranám bez rozdílu. Bude se však přihlížet ke zvláštní (ekonomické, sociální) situaci nejméně rozvinutých států a malých ostrovních rozvojových států. Systém transparentnosti se rovněž vztahuje na zjišťování stavu finanční podpory rozvojovým státům, a to nejen ze strany poskytovatelů, ale i ze strany příjemců finanční podpory (článek 13);

- zavádí periodické globální hodnocení stavu plnění a provádění Dohody. Jeho cílem je zjistit, jak jsou naplňovány cíle Dohody. Předmětem této „inventarizace“ budou závazky všech smluvních stran ve všech oblastech upravovaných Dohodou. Bude tak pokrývat nejen mitigace, ale rovněž adaptace, financování, technologie, budování kapacit a transparentnost plnění závazků (článek 14);

- ustavuje Výbor pro kontrolu plnění závazků a formuluje základní zásady činnosti tohoto orgánu (článek 15);

- zakotvuje okruh institucí (nejvyšší rozhodovací orgán, podpůrné orgány, sekretariát) pro fungování Dohody. Současně řeší i vztah k dosavadním institucím, které působí při Rámcové úmluvě. Ty budou sloužit potřebám Dohody, pokud to smluvní strany Dohody v konkrétním případě schválí (články 16 - 19). Struktura a pravidla fungování institucí jsou založeny na stejných zásadách, jako jsou instituce Rámcové úmluvy.

Dohoda je otevřena k podpisu po dobu jednoho roku, tj. od 22. dubna 2016 do 21. dubna 2017 v ústředí OSN v New Yorku (článek 20).

⁹ ČR není zařazena do kategorie rozvinutých států uvedených v příloze II Rámcové úmluvy, které mají podle čl. 4 odst. 3 Rámcové úmluvy povinnost přispívat na klimatická opatření v rozvojových státech.

¹⁰ Global Environmental Facility/Globální fond životního prostředí, Green Climate Fund/Zelený klimatický fond.

V platnost Dohoda vstoupí 30. den po uložení ratifikačních listin nejméně 55 smluvních stran Rámcové úmluvy, jejichž celkové emise GHG představují 55 % globálních emisí GHG. „Celkovými emisemi GHG“ se pro účely Dohody rozumí nejaktuálnější množství emisí GHG sdělené v den nebo před dnem jejího přijetí smluvními stranami Rámcové úmluvy (článek 21);

Závěrečná ustanovení – změna Dohody (článek 22), přijetí a změna příloh k ní přijatých (článek 23), urovnávání sporů smluvních stran v souvislosti s výkladem a uplatňováním Dohody (článek 24), hlasovací právo smluvních stran (článek 25), depozitář Dohody (článek 26), výhrady k Dohodě (článek 27), možnost odstoupení od Dohody (článek 28) a platnost znění textu Dohody v šesti oficiálních jazycích OSN (článek 29) obsahují pravidla shodná s pravidly Rámcové úmluvy.

III. Důvody sjednání Pařížské dohody

Sjednáním a následnou implementací Dohody se ČR připojí k úsilí států o účinnější naplňování cílů Rámcové úmluvy. Rovněž podpoří prosazení požadavku, dlouhodobě uplatňovaného společně s EU a jejími členskými státy, aby se závazky směřující ke snížení emisí GHG vztahovaly na všechny významné producenty emisí GHG, tj. vedle USA nebo Japonska a Ruské federace, také např. na Čínu, Indii a další rozvojové státy.

Dohoda mění dosavadní přístup Protokolu, který rozvojovým státům nestanovil povinné cíle ke snížení emisí GHG a opomíjel skutečnost, že jejich podíl na globálních emisích skleníkových plynů má obecně vzrůstající tendenci. Do skupiny deseti největších producentů emisí skleníkových plynů na světě se vedle USA, EU, Japonska, Ruska nebo Kanady, řadí podle údajů z roku 2014 také Čína, Indie, Indonésie, Brazílie a Mexiko.¹¹

Rozvojové státy si svou spoluodpovědnost za stav v oblasti ochrany klimatu začínají uvědomovat. Proto se také převážná část těchto států (tj. smluvních stran Rámcové úmluvy) přihlásila k zamýšleným vnitrostátně stanoveným příspěvkům, které by měly naplňovat po vstupu Dohody v platnost¹².

Dohoda počítá s vytvořením obdobných mechanismů pro plnění redukčních závazků, jako u Protokolu, v jehož rámci smluvní strany využívají za tím účelem mechanismus čistého rozvoje, mezinárodního emisního obchodování nebo společné implementace. Po té, co vstoupí pro ČR v platnost, může Dohoda vytvořit českým průmyslovým podnikům a jejich expertům příležitost zapojit se do investičních projektů v rozvojových státech zaměřených na ochranu klimatu. Takové projekty mohou být pro ně výhodné jak z hlediska finančního, investičního, sdílení know-how, tak z hlediska plnění jejich emisních závazků.

Důležitým nástrojem financování klimatických opatření v rámci Dohody bude Zelený klimatický fond (dále jen „GCF“). Česká republika je aktivně zapojena do činnosti

¹¹ <http://www.wri.org/blog/2014/11/6-graphs-explain-world%E2%80%99s-top-10-emitters>.

¹² K INDC se přihlásilo celkem 153 rozvojových států z celkového počtu 189 států, které INDC předložily,

tohoto fondu¹³. GCF představuje významný potenciál pro uplatnění českého soukromého sektoru a dalších subjektů, např. z akademické sféry při přípravě a realizaci projektů, které budou financovány z prostředků GCF.

IV. Právní zajištění provádění Pařížské dohody

Pařížská dohoda řeší problematiku, kterou v EU upravují předpisy tzv. klimaticko-energetického balíčku, které jsou implementovány v právu ČR. Jde zejména o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/87 ES, ve znění pozdějších změn, o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES, dále rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 406/2009/ES o úsilí členských států snížit emise skleníkových plynů v sektorech mimo systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, aby byly splněny závazky Společenství v oblasti snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 a nařízení Evropského parlamentu a Rady 525/2013, o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací na úrovni členských států a Unie vztahujících se na změnu klimatu.

Implementace Pařížské dohody si však vyžádá dílčí úpravy práva EU v dané oblasti. K tomuto účelu Evropská komise dne 20. července 2016 zveřejnila tyto legislativní návrhy:

1) návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 525/2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací vztahujících se ke změně klimatu č. 2016/0230 (COD)/COM (2016) 479 final a

2) návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021-2030 pro potřeby odolné energetické unie a za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací vztahujících se ke změně klimatu č. 2016/0231 (COD)/COM (2016) 482 final.

S ohledem na právní charakter nařízení budou uvedené předpisy po jejich přijetí přímo účinné také v ČR.

Pokud jde o společný vnitrostátně stanovený redukční příspěvek, k němuž se ČR jako člen EU přihlásila¹⁴, vychází ze společného cíle EU a jejích členských států, který byl již přijat Evropskou radou jako součást závěrů Evropské rady k Rámci

¹³ ČR působí v rámci společného volebního obvodu s Norskem a Austrálií a při první mobilizaci finančních prostředků přispěla částkou 110 mil Kč na činnost GCF a částkou 40 mil. Kč se zapojila do tzv. přípravných programů financovaných vládou Německa a určených na pomoc rozvojovým státům při přípravě žádostí o finanční podporu z GCF.

¹⁴ Návrh Litvy a Evropské komise předložený jménem Evropské unie a jejích členských států, Riga, ze dne 6. března 2015: Zamýšlený vnitrostátně stanovený příspěvek EU a jejích členských států. Redukční příspěvek představuje snížení emisí GHG do roku 2030 o nejméně 40 % ve srovnání s rokem 1990.

politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 schválených dne 24. října 2014 (EUCO 169/14).

V souvislosti se záměrem Velké Británie vystoupit z EU se budou rovněž zvažovat možné způsoby jejího zapojení do společného redukčního závazku. Jak se vystoupení Velké Británie promítne do plnění společného závazku EU a jejích ČS podle Pařížské dohody, nelze v této době, tj. před skutečným uplatněním článku 50 Smlouvy o Evropské unii, předvídat a bude záviset na politické dohodě účastníků těchto jednání.

V. Kategorie smlouvy

Dohoda je mezinárodní smlouvou, jejíž ratifikace vyžaduje podle Ústavy ČR (článek 49 písm. a), e) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů) souhlas Parlamentu ČR a následně ratifikaci prezidentem republiky.

VI. Dopady na veřejnou správu a státní rozpočet

Ratifikace Dohody nebude v rozporu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu ČR, se závazky vyplývajícími z členství ČR v EU a se závazky vyplývajícími pro ČR z jiných mezinárodních smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva.

Z hlediska dopadů na státní rozpočet bude nutné počítat s povinným příspěvkem do rozpočtu Dohody. Lze předpokládat, že se tento příspěvek bude pohybovat v přibližné výši jako u Protokolu¹⁵. Konkrétní výše příspěvku ČR bude stanovena na základě rozpočtu Dohody, který bude přijat na prvním zasedání jejích smluvních stran. První zasedání se uskuteční, jakmile budou splněny podmínky pro její vstup v platnost (článek 21). Příspěvek do rozpočtu Dohody bude hrazen z rozpočtové kapitoly 315 - Ministerstvo životního prostředí.

Určité procesy probíhající podle ustanovení Protokolu (např. závěrečný přezkum plnění závazků atd.) nebude možné ukončit ke dni vstupu Dohody v platnost. Z tohoto důvodu po omezenou dobu bude souběžně platit i Protokol, po kterou budou smluvní strany přispívat také do rozpočtu Protokolu. Výše příspěvku smluvních stran bude záviset na konkrétním rozsahu činností nezbytných k ukončení jeho platnosti.

V Praze dne 3. října 2016

Předseda vlády:
Mgr. Bohuslav Sobotka v. r.

¹⁵ Roční příspěvek ČR do rozpočtu Kjótského protokolu v období let 2016 – 2017 činí 38 354,- EUR.

Pařížská dohoda

Smluvní strany této dohody

jakožto smluvní strany Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu, dále jen „úmluva“,

podle Durbanské platformy pro posílenou činnost, založené rozhodnutím 1/CP.17 konference smluvních stran úmluvy na jejím sedmáctém zasedání,

usilující o dosažení cíle úmluvy a řídicí se jejími zásadami, včetně zásady rovnosti a společných, i když rozdílných odpovědností a odpovídajících schopností, s ohledem na zvláštní vnitrostátní podmínky,

uznávající potřebu účinné a progresivní reakce na naléhavé hrozby změny klimatu na základě nejlepších dostupných vědeckých poznatků,

a uznávající také specifické potřeby a zvláštní podmínky rozvojových zemí, jež jsou smluvními stranami této dohody, zejména těch, které jsou obzvláště zranitelné vůči nepříznivým účinkům změny klimatu, jak je stanoveno v úmluvě,

berouce plně v úvahu specifické potřeby a zvláštní situace nejméně rozvinutých zemí v souvislosti s financováním a přenosem technologií,

uznávající, že smluvní strany mohou být postiženy nejen změnou klimatu, ale také dopady opatření přijatých v reakci na ni,

zdůrazňující přirozený vztah mezi opatřeními, reakcemi a dopady změny klimatu na straně jedné a rovným přístupem k udržitelnému rozvoji a vymýcení chudoby na straně druhé,

uznávající zásadní prioritu zabezpečení potravin a skoncování s hladem a zvláštní zranitelnost systémů produkce potravin vůči nepříznivým dopadům změny klimatu,

berouce v úvahu nezbytnost spravedlivého přesunu pracovní síly a vytváření vhodných prací a kvalitních pracovních míst v souladu s rozvojovými prioritami vymezenými jednotlivými státy,

uznávající, že změna klimatu je společným problémem lidstva, smluvní strany by měly při přijímání opatření k řešení změny klimatu respektovat, podporovat a brát v úvahu své příslušné závazky v oblasti lidských práv, práva na zdraví, práv domorodých obyvatel, místních komunit, migrantů, dětí, osob se zdravotním postižením a lidí ve zranitelném postavení a práva na rozvoj, stejně jako rovnost pohlaví, posilování postavení žen a mezigenerační spravedlnost,

uznávající důležitost přiměřené ochrany a zvyšování propadů a rezervoárů skleníkových plynů uvedených v úmluvě,

zaznamenávající důležitost zabezpečení integrity všech ekosystémů, včetně oceánů, a ochrany biologické rozmanitosti, uznávané některými kulturami jako Matka Země, a zaznamenávající důležitost, jakou má pro někoho pojem „klimatická spravedlnost“, při přijímání opatření k řešení změny klimatu,

stvrzující význam vzdělávání, odborného vzdělávání, povědomí veřejnosti, účasti veřejnosti, přístupu veřejnosti k informacím a spolupráce na všech úrovních v záležitostech řešených v této dohodě,

uznávající důležitost zapojení všech úrovní veřejné správy a různých činitelů, v souladu s vnitrostátními právními předpisy smluvních stran, při řešení změny klimatu,

uznávající rovněž, že udržitelný způsob života a vzorce udržitelné spotřeby a výroby, u nichž smluvní strany rozvinutých zemí zaujímají vedoucí postavení, hrají důležitou roli v řešení otázek změny klimatu,

se dohodly takto:

Článek 1

Pro účely této dohody se použijí definice uvedené v článku 1 úmluvy. Dále se rozumí:

- a) „úmluvou“ Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu, přijatá v New Yorku dne 9. května 1992;
- b) „konferencí smluvních stran“ konference smluvních stran úmluvy;
- c) „smluvní stranou“ smluvní strana této dohody.

Článek 2

1. Cílem této dohody, která podporuje provádění úmluvy včetně jejího cíle, je zlepšit globální reakci na hrozby změny klimatu, a to v návaznosti na udržitelný rozvoj a úsilí o vymýcení chudoby, mimo jiné pomocí:

- a) udržení nárůstu průměrné globální teploty výrazně pod hranicí 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí a úsilí o to, aby nárůst teploty nepřekročil hranici 1,5 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí, a uznání, že by to výrazně snížilo rizika a dopady změny klimatu;
- b) zvyšování schopnosti přizpůsobit se nepříznivým dopadům změny klimatu a posilování odolnosti vůči změně klimatu a nízkoemisního rozvoje způsobem, který neohrozí produkci potravin;
- c) sladění finančních toků s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu.

2. Tato dohoda se bude provádět podle zásady rovnosti a společných, i když rozdílných odpovědností a odpovídajících schopností, a se zřetelem na zvláštní vnitrostátní podmínky.

Článek 3

Všechny smluvní strany vypracují a sdělí své ambiciózní úsilí ve smyslu článků 4, 7, 9, 10, 11 a 13 jako vnitrostátně stanovené příspěvky ke globální reakci na změnu klimatu s cílem naplnit účel této dohody uvedený v článku 2. Úsilí všech smluvních stran bude představovat pokrok v průběhu času, přičemž současně se uznává, že pro účinné provádění této dohody je třeba podporovat smluvní strany rozvojových zemí.

Článek 4

1. Pro dosažení dlouhodobého teplotního cíle stanoveného v článku 2 budou smluvní strany usilovat o dosažení vrcholu globálních emisí skleníkových plynů co nejdříve s tím, že smluvním stranám rozvojových zemí bude dosažení tohoto vrcholu trvat déle, a poté budou podle nejlepších dostupných vědeckých poznatků emise urychleně snižovat, aby bylo dosaženo rovnováhy mezi antropogenními emisemi ze zdrojů a snížením skleníkových plynů pomocí propadů v druhé polovině tohoto století, na základě rovnosti a v návaznosti na udržitelný rozvoj a úsilí o vymýcení chudoby.

2. Každá smluvní strana připraví, sdělí a bude zachovávat další vnitrostátně

stanovené příspěvky, kterých chce dosáhnout. Smluvní strany provádějí vnitrostátní mitigační opatření tak, aby dosáhly cílů těchto příspěvků.

3. Následný vnitrostátně stanovený příspěvek každé smluvní strany bude představovat pokrok vůči stávajícímu vnitrostátně stanovenému příspěvku dané smluvní strany a bude odrážet její nejvyšší možné ambice s přihlédnutím na její společné, i když rozdílné odpovědnosti a odpovídající schopnosti a s ohledem na zvláštní vnitrostátní podmínky.

4. Smluvní strany rozvinutých zemí by měly pokračovat ve své vůdčí roli tím, že se zaváží k absolutním redukčním emisním cílům v rámci celého hospodářství. Smluvní strany rozvojových zemí by měly nadále zvyšovat své mitigační úsilí a snažit se v průběhu času přejít k redukčním emisním cílům nebo k omezení emisí v rámci celého hospodářství s ohledem na zvláštní vnitrostátní podmínky.

5. Pro uplatňování tohoto článku bude smluvním stranám rozvojových zemí poskytována podpora v souladu s články 9, 10 a 11 s tím, že se uznává, že zvýšená podpora umožní smluvním stranám rozvojových zemí zvýšit ambice svých opatření.

6. Nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy mohou připravit a oznámit strategie, plány a opatření pro nízkoe emisní rozvoj s přihlédnutím na jejich zvláštní podmínky.

7. Vedlejší mitigační přínosy, plynoucí z adaptačních opatření, popřípadě plánů hospodářské diverzifikace smluvních stran, mohou přispět k mitigaci podle tohoto článku.

8. Při sdělení svého vnitrostátně stanoveného příspěvku všechny smluvní strany poskytnou informace nezbytné pro jeho srozumitelnost, transparentnost a porozumění v souladu s rozhodnutím 1/CP.21 a všemi příslušnými rozhodnutími konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody.

9. Každá smluvní strana sdělí vnitrostátně stanovený příspěvek každých pět let v souladu s rozhodnutím 1/CP.21 a všemi příslušnými rozhodnutími konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody a bude vycházet z výsledků globálního hodnocení uvedeného v článku 14.

10. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody na svém prvním zasedání zváží společné časové rámce pro vnitrostátně stanovené příspěvky.

11. Smluvní strana může kdykoli upravit svůj stávající vnitrostátně stanovený příspěvek za účelem zvýšení svých ambicí, v souladu s pokyny přijatými konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody.

12. Vnitrostátně stanovené příspěvky sdělené smluvními stranami budou zaznamenány ve veřejném registru vedeném sekretariátem.

13. Smluvní strany odpovídají za své vnitrostátně stanovené příspěvky. Při započítávání antropogenních emisí a propadů odpovídajících jejich vnitrostátně stanoveným příspěvkům smluvní strany přiměřeně dbají na environmentální integritu, transparentnost, přesnost, úplnost, srovnatelnost a konzistentnost a zajistí zamezení dvojímu započítávání v souladu s pokyny přijatými konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody.

14. Při přípravě a realizaci mitigačních opatření ve vztahu k antropogenním emisím a propadům by měly smluvní strany v souvislosti s vnitrostátně stanovenými příspěvky brát s ohledem na ustanovení odstavce 13 tohoto článku v úvahu příslušné stávající metody a pokyny podle úmluvy.

15. Při uplatňování této dohody smluvní strany berou v úvahu zájmy smluvních stran, jejichž ekonomiky jsou nejvíce ovlivněny dopady opatření,

kterými se čelí změně klimatu, a zvláště smluvních stran rozvojových zemí.

16. Smluvní strany, včetně organizací regionální hospodářské integrace a jejich členských států, které se dohodly, že budou jednat společně podle odstavce 2 tohoto článku, oznámí sekretariátu současně se svým vnitrostátně stanoveným příspěvkem podmínky takové dohody, včetně úrovně emisí přidělené každé smluvní straně v příslušném časovém období. O podmínkách takové dohody sekretariát následně uvědomí smluvní strany a signatáře úmluvy.

17. Každá smluvní strana takové dohody bude zodpovědná za svou úroveň emisí stanovenou v dohodě uvedené v odstavci 16 tohoto článku, v souladu s odstavci 13 a 14 tohoto článku a články 13 a 15.

18. Pokud smluvní strany, jednající společně, tak činí v rámci organizace regionální hospodářské integrace a spolu s ní, a pokud je taková organizace sama smluvní stranou této dohody, pak bude každý členský stát takové organizace regionální hospodářské integrace jednotlivě a společně s touto organizací odpovídat za svou úroveň emisí stanovenou v dohodě oznámené podle odstavce 16 tohoto článku, v souladu s odstavci 13 a 14 tohoto článku a s články 13 a 15.

19. Všechny smluvní strany by měly usilovat o formulování dlouhodobé strategie nízkoemisního rozvoje a informovat o ní a mít přítom na paměti článek 2 a své společné, i když rozdílné odpovědnosti a odpovídající schopnosti, s ohledem na zvláštní vnitrostátní podmínky.

Článek 5

1. Smluvní strany by měly přijmout podle potřeby opatření k ochraně a zvyšování propadů a rezervoárů skleníkových plynů podle čl. 4 odst. 1 písm. d) úmluvy, včetně lesů.

2. Smluvní strany se vyzývají, aby přijaly opatření k uplatňování a podpoře, mimo jiné prostřednictvím finanční podpory vázané na výsledky, stávajícího rámce stanoveného v souvisejících pokynech a rozhodnutích již dohodnutých podle úmluvy pro: politické přístupy a pozitivní pobídky pro činnosti týkající se snižování emisí z odlesňování a znehodnocování lesů a roli zachování, udržitelného obhospodařování lesů a zvýšení zásob uhlíku v lesích v rozvojových zemích; a alternativní politické přístupy, například společné přístupy k mitigaci a adaptaci pro integrované a udržitelné obhospodařování lesů, a podle potřeby přítom potvrdily význam motivace k dosažení výhod bezuhlíkových řešení, které jsou spojovány s takovými přístupy.

Článek 6

1. Smluvní strany uznávají, že některé ze smluvních stran se rozhodnou dobrovolně spolupracovat při uplatňování svých vnitrostátně stanovených příspěvků, aby si mohly ve svých mitigačních a adaptačních opatřeních stanovit vyšší ambice a aby podpořily udržitelný rozvoj a environmentální integritu.

2. Smluvní strany, které se dobrovolně zapojují do spolupráce na postupech, v jejichž rámci se využívají mezinárodně převáděné výsledky snižování emisí k dosažení vnitrostátně stanovených příspěvků, podporují udržitelný rozvoj a zajišťují environmentální integritu a transparentnost, včetně řízení, a uplatňují spolehlivý systém započítávání, aby mimo jiné zamezily dvojímu započítávání v souladu s pokyny přijatými konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody.

3. Využívání mezinárodně převáděných výsledků snižování emisí k dosažení vnitrostátně stanovených příspěvků podle této dohody je dobrovolné a je schvalováno zúčastněnými smluvními stranami.

4. Zřizuje se mechanismus, jenž má přispět ke snižování emisí skleníkových

plynů a podpořit udržitelný rozvoj, podřízený pravomoci a vedení konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody, který mohou smluvní strany využívat na základě dobrovolnosti. Mechanismus bude pod dohledem orgánu určeného konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody a jeho cílem je:

- a) podporovat snižování emisí skleníkových plynů za současné podpory udržitelného rozvoje;
- b) motivovat veřejné a soukromé subjekty zmocněné jednotlivými smluvními stranami a usnadňovat jim účast na snižování emisí skleníkových plynů;
- c) přispívat ke snižování úrovně emisí v hostitelské smluvní straně, která bude mít prospěch z mitigačních opatření vedoucích ke snižování emisí, které může použít také jiná smluvní strana k plnění svého vnitrostátně stanoveného příspěvku;
- d) zajistit celkové snižování globálních emisí.

5. Snižování emisí vyplývající z mechanismu uvedeného v odstavci 4 tohoto článku nebude sloužit k prokázání plnění vnitrostátně stanoveného příspěvku hostitelské smluvní strany, pokud toto snížení použije k prokázání plnění svého vnitrostátně stanoveného příspěvku jiná smluvní strana.

6. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody zajistí, aby podíl z výnosů z činnosti v rámci mechanismu uvedeného v odstavci 4 tohoto článku byl použit k uhrazení administrativních výdajů a za účelem pomoci smluvním stranám rozvojových zemí, které jsou obzvláště zranitelné vůči nepříznivým účinkům změny klimatu, při úhradě nákladů na přizpůsobení se změně klimatu.

7. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody přijme na svém prvním zasedání pravidla, podmínky a postupy pro mechanismus uvedený v odstavci 4 tohoto článku.

8. Smluvní strany uznávají, že je důležité, aby měly k dispozici integrované, holistické a vyvážené netržní přístupy, jež by jim pomohly při plnění jejich vnitrostátně stanovených příspěvků, v souvislosti s udržitelným rozvojem a vymýcením chudoby, a to koordinovaným a účinným způsobem, podle potřeby mimo jiné prostřednictvím mitigace, adaptace, financí, přenosu technologií a budování kapacit. Tyto přístupy se zaměří na:

- a) podporu ambicí u opatření zaměřených na mitigaci a adaptaci;
- b) zvýšení účasti veřejného a soukromého sektoru na uplatňování vnitrostátně stanovených příspěvků;
- c) tvorbu příležitostí pro koordinaci různých nástrojů a příslušných institucionálních uspořádání.

9. Stanovuje se rámec pro netržní přístupy k udržitelnému rozvoji, který bude podporovat netržní přístupy uvedené v odstavci 8 tohoto článku.

Článek 7

1. Smluvní strany stanovují globální adaptační cíl zahrnující zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti a snižování zranitelnosti vůči změně klimatu s cílem přispět k udržitelnému rozvoji a zajistit přiměřenou reakci v oblasti adaptace v souvislosti s teplotním cílem uvedeným v článku 2.

2. Smluvní strany uznávají, že adaptace je globální výzvou, které všichni čelí a která má místní, krajské, celostátní, regionální a mezinárodní rozměry, je klíčovou složkou dlouhodobé globální odpovědi na změnu klimatu a přispívá k ní a

slouží k ochraně lidí, zdrojů obživy a ekosystémů, s ohledem na naléhavé a okamžité potřeby těch smluvních stran rozvojových zemí, které jsou obzvláště zranitelné vůči nepříznivým účinkům změny klimatu.

3. Adaptační úsilí smluvních stran rozvojových zemí bude uznáno podle podmínek, které přijme konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody na svém prvním zasedání.

4. Smluvní strany uznávají, že současná potřeba adaptace je významná, že vyšší úroveň mitigace mohou snížit potřebu dalšího adaptačního úsilí a že zvýšená potřeba adaptace může způsobit vyšší náklady na ni.

5. Smluvní strany uznávají, že adaptační opatření by se měla řídit přístupem, který vychází z dané země, je citlivý k otázkám rovnosti pohlaví, umožňuje účast všech a je plně transparentní a který zároveň bere v úvahu zranitelné skupiny, společnosti a ekosystémy, a měla by vycházet z nejlepších dostupných vědeckých poznatků a, kde je to vhodné, z tradičních znalostí, znalostí původního obyvatelstva a místních znalostních systémů, s cílem začlenit adaptaci podle potřeby do příslušných socioekonomických a environmentálních politik a opatření.

6. Smluvní strany uznávají význam podpory adaptačního úsilí a mezinárodní spolupráce v této oblasti a důležitost zohlednění potřeb smluvních stran rozvojových zemí, zejména těch, které jsou obzvláště zranitelné vůči nepříznivým účinkům změny klimatu.

7. Smluvní strany by měly posílit spolupráci při podpoře adaptačních opatření a brát přitom v úvahu Cancúnský adaptační rámec, mimo jiné s ohledem na:

a) sdílení informací, osvědčených postupů, zkušeností a ponaučení, podle potřeby i z oblasti vědy, plánování, politik a implementace týkající se adaptačních opatření;

b) posilování institucionálních uspořádání, včetně těch podle úmluvy, které slouží této dohodě, aby byla podpořena syntéza příslušných informací a znalostí, a poskytování technické podpory a poradenství smluvním stranám;

c) rozšiřování vědeckých znalostí o klimatu, včetně výzkumu, systematického pozorování klimatického systému a systémů včasného varování, způsobem, který informuje klimatické služby a podporuje rozhodování;

d) pomoc smluvním stranám rozvojových zemí při určování postupů účinné adaptace, adaptační potřeby, priority, podporu poskytnutou a přijatou pro adaptační opatření a úsilí a výzvy a nedostatky, způsobem, který podpoří osvědčené postupy;

e) zlepšování účinnosti a životnosti adaptačních opatření.

8. Odborné organizace a agentury Organizace spojených národů se vyzývají, aby podporovaly úsilí smluvních stran při provádění opatření uvedených v odstavci 7 tohoto článku, s ohledem na ustanovení odstavce 5 tohoto článku.

9. Každá smluvní strana se podle potřeby zapojí do procesů plánování adaptace a do realizace opatření, včetně vypracování nebo podpory příslušných plánů, politik nebo příspěvků, což může zahrnovat:

a) realizaci adaptačních opatření, závazků nebo úsilí;

b) proces vytváření a realizace národních adaptačních plánů;

c) posouzení dopadů změny klimatu a zranitelnosti vůči ní s cílem vypracovat vnitrostátně stanovená prioritní opatření s ohledem na zranitelné osoby, místa a ekosystémy;

d) sledování a vyhodnocování adaptačních plánů, politik, programů a opatření a vyvozování ponaučení z nich;

e) budování odolnosti socioekonomických a ekologických systémů, mimo jiné prostřednictvím hospodářské diverzifikace a udržitelného hospodaření s přírodními zdroji.

10. Každá smluvní strana by měla vhodným způsobem pravidelně předkládat a aktualizovat adaptační sdělení, které může zahrnovat její priority, provádění a potřebu podpory, plány a opatření, aniž by to zvýšilo zátěž pro smluvní strany rozvojových zemí.

11. Adaptační sdělení uvedená v odstavci 10 tohoto článku budou podle potřeby pravidelně předkládána a aktualizována jako součást jiných sdělení nebo dokumentů či ve spojení s nimi, včetně národního adaptačního plánu, vnitrostátně stanoveného příspěvku uvedeného v čl. 4 odst. 2 nebo národního sdělení.

12. Adaptační sdělení uvedená v odstavci 10 tohoto článku budou zaznamenána ve veřejném registru vedeném sekretariátem.

13. Smluvním stranám rozvojových zemí bude za účelem provádění odstavců 7, 9, 10 a 11 tohoto článku poskytována průběžná a zvýšená mezinárodní podpora podle ustanovení článků 9, 10 a 11.

14. Globální hodnocení uvedené v článku 14 mimo jiné:

a) uzná adaptační úsilí smluvních stran rozvojových zemí;

b) posílí realizaci adaptačních opatření s ohledem na adaptační sdělení uvedené v odstavci 10 tohoto článku;

c) přezkoumá přiměřenost a účinnost adaptace a podpory poskytované na adaptaci;

d) posoudí celkový pokrok v plnění globálního adaptačního cíle uvedeného v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 8

1. Smluvní strany uznávají důležitost odvrácení, co největšího snížení a řešení ztrát a škod způsobených nepříznivými účinky změny klimatu, včetně extrémních projevů počasí a událostí s pomalým nástupem, a roli udržitelného rozvoje při snižování rizika ztrát a škod.

2. Varšavský mezinárodní mechanismus pro otázky ztrát a škod způsobených nepříznivými dopady změny klimatu bude podléhat pravomoci a vedení konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody a může být podporován a posílen tak, jak určí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody.

3. Smluvní strany by měly spolupracovat a usnadňovat řešení ztrát a škod způsobených nepříznivými účinky změny klimatu a v tomto ohledu posílit porozumění, opatření a podporu, mimo jiné, kde to bude vhodné, prostřednictvím Varšavského mezinárodního mechanismu.

4. V souladu s tím mohou oblasti spolupráce a usnadňování za účelem posílení porozumění, opatření a podpory zahrnovat:

a) systémy včasného varování;

b) připravenost na mimořádné události;

c) události s pomalým nástupem;

- d) události, které mohou vyvolat nevratné a trvalé ztráty a škody;
- e) komplexní hodnocení a řízení rizik;
- f) nástroje pojištění rizik, sdílení klimatických rizik a další pojistná řešení;
- g) ztráty nehospodářské povahy;
- h) odolnost společenství, zdrojů obživy a ekosystémů.

5. Varšavský mezinárodní mechanismus bude spolupracovat se stávajícími subjekty a odbornými skupinami působícími podle této dohody, jakož i s příslušnými organizacemi a odbornými subjekty mimo dohodu.

Článek 9

1. Smluvní strany rozvinutých zemí poskytnou finanční prostředky na pomoc smluvním stranám rozvojových zemí na mitigaci a adaptaci jako pokračování svých stávajících závazků podle úmluvy.

2. Ostatním smluvním stranám se doporučuje poskytovat nebo nadále poskytovat takovou podporu dobrovolně.

3. Jako součást globálního úsilí by měly smluvní strany rozvinutých zemí nadále stát v čele při mobilizaci klimatického financování z široké škály zdrojů, nástrojů a kanálů, přičemž by měly vzít na vědomí významnou roli veřejných prostředků, a to prostřednictvím různých opatření, včetně podpory strategií jednotlivých států, a dále vzít v úvahu potřeby a priority smluvních stran rozvojových zemí. Taková mobilizace klimatického financování by měla jít nad rámec předchozího úsilí.

4. Poskytování navýšených finančních zdrojů by mělo sloužit k dosažení rovnováhy mezi adaptací a mitigací, s přihlédnutím ke strategiím jednotlivých států a k prioritám a potřebám smluvních stran rozvojových zemí, zejména těch, které jsou obzvláště zranitelné vůči nepříznivým účinkům změny klimatu a mají významně omezené kapacity, jako například nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy, s uvážením potřeby veřejných zdrojů a grantů na adaptaci.

5. Smluvní strany rozvinutých zemí budou každé dva roky sdělovat příslušné orientační kvantitativní a kvalitativní informace týkající se odstavců 1 a 3 tohoto článku, včetně předpokládané výše veřejných finančních prostředků, které mají být poskytnuty smluvním stranám rozvojových zemí, mají-li tyto informace k dispozici. Ostatním smluvním stranám, které poskytují prostředky, se doporučuje sdělovat tyto informace každé dva roky na základě dobrovolnosti.

6. Globální hodnocení uvedené v článku 14 vezme v úvahu příslušné informace o úsilí týkajícím se klimatického financování, které poskytují smluvní strany rozvinutých zemí nebo orgány dohody.

7. Smluvní strany rozvinutých zemí podávají každé dva roky transparentní a odpovídající informace o podpoře poskytnuté smluvním stranám rozvojových zemí a mobilizované prostřednictvím veřejných intervencí v souladu s podmínkami, postupy a pokyny, které přijme, jak je stanoveno v čl. 13 odst. 13, konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody na svém prvním zasedání. Ostatním smluvním stranám se doporučuje, aby tak učinily také.

8. Finanční mechanismus úmluvy, včetně subjektů pověřených jeho provozem, bude sloužit jako finanční mechanismus této dohody.

9. Instrukce sloužící této dohodě, včetně subjektů provozujících finanční mechanismus úmluvy, musí usilovat o zajištění účinného přístupu k finančním

prostředkům prostřednictvím zjednodušených schvalovacích postupů a zvýšené podpory připravenosti pro smluvní strany rozvojových zemí, zejména nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy, v rámci jejich vnitrostátních klimatických strategií a plánů.

Článek 10

1. Smluvní strany sdílejí dlouhodobou vizi o významu plné realizace rozvoje a přenosu technologií s cílem zvýšit odolnost vůči změně klimatu a snížit emise skleníkových plynů.
2. Smluvní strany berou na vědomí význam technologií pro realizaci mitigačních a adaptačních opatření podle této dohody a uznávají úsilí o nasazení a šíření stávajících technologií, a na základě toho posílí spolupráci na rozvoji a přenosu technologií.
3. Technologický mechanismus ustanovený podle úmluvy slouží této dohodě.
4. Zřizuje se technologický rámec, který bude poskytovat jednotný rámec pro práci technologického mechanismu na podporu a pomoc pro intenzivnější činnost při rozvoji a přenosu technologií s cílem podpořit provádění této dohody, a to při naplňování dlouhodobé vize uvedené v odstavci 1 tohoto článku.
5. Pro účinnou a dlouhodobou globální reakci na změnu klimatu a pro podporu hospodářského růstu a udržitelného rozvoje je zásadní zrychlit, povzbudit a umožnit inovace. Takové úsilí bude vhodně podpořeno mimo jiné i technologickým mechanismem a v oblasti financování také finančním mechanismem úmluvy, aby bylo možné spolupracovat na výzkumu a vývoji a usnadnit smluvním stranám rozvojových zemí přístup k technologiím, zejména v raných fázích technologického cyklu.
6. Smluvním stranám rozvojových zemí bude poskytována podpora, včetně finanční podpory, na provádění tohoto článku, mj. na posílení spolupráce na rozvoji a přenosu technologií v různých fázích technologického cyklu, s cílem dosáhnout rovnováhy mezi podporou mitigace a adaptace. Globální hodnocení uvedené v článku 14 vezme v úvahu dostupné informace o úsilí souvisejícím s podporou rozvoje a přenosu technologií pro smluvní strany rozvojových zemí.

Článek 11

1. Budování kapacit podle této dohody by mělo zvýšit kapacitu a schopnost smluvních stran rozvojových zemí, zejména zemí s nejmenší kapacitou, jako jsou nejméně rozvinuté země a země, které jsou obzvláště zranitelné vůči nepříznivým účinkům změny klimatu, například malé ostrovní rozvojové státy, provádět účinná klimatická opatření, a mimo jiné realizovat adaptační a mitigační opatření, a mělo by usnadnit rozvoj, šíření a zavádění technologií, přístup ke klimatickému financování, příslušná hlediska vzdělávání, odborného vzdělávání a povědomí veřejnosti a transparentní, včasné a přesné sdělování informací.
2. Budování kapacit by mělo být řízeno jednotlivými zeměmi na základě jejich vnitrostátních potřeb a v reakci na ně a mělo by přispět k tomu, aby smluvní strany vzaly tento úkol za svůj, zejména smluvní strany rozvojových zemí, a to i na celostátní, krajské a místní úrovni. Budování kapacit by mělo vycházet ze získaných zkušeností, včetně těch z budování kapacit podle úmluvy, a tento proces by měl být účinný a soustavný, za účasti všech, průřezový a citlivý k otázkám rovnosti pohlaví.
3. Všechny smluvní strany by měly spolupracovat na zvyšování kapacity smluvních stran rozvojových zemí k provádění této dohody. Smluvní strany rozvinutých zemí by měly zvýšit podporu pro budování kapacit ve smluvních stranách rozvojových zemí.

4. Všechny smluvní strany, které zvyšují kapacitu smluvních stran rozvojových zemí k provádění této dohody, mimo jiné prostřednictvím regionálních, bilaterálních a multilaterálních přístupů, o takových akcích či opatřeních na budování kapacit pravidelně informují. Smluvní strany rozvojových zemí by měly pravidelně informovat o svém pokroku při realizaci plánů, politik, akcí či opatření k budování kapacit za účelem plnění této dohody.

5. Činnosti týkající se budování kapacit se posilují prostřednictvím vhodných institucionálních uspořádání na podporu provádění této dohody, včetně vhodných institucionálních uspořádání ustanovených podle úmluvy, která slouží této dohodě. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody na svém prvním zasedání posoudí a přijme rozhodnutí o výchozích institucionálních uspořádáních pro budování kapacit.

Článek 12

Smluvní strany podle potřeby spolupracují při přijímání opatření k posílení vzdělávání, odborného vzdělávání, povědomí veřejnosti, účasti veřejnosti a přístupu veřejnosti k informacím o změně klimatu, s vědomím důležitosti těchto kroků k posílení opatření podle této dohody.

Článek 13

1. Aby bylo možné budovat vzájemnou důvěru a podpořit účinné provádění dohody, zřizuje se rámec posílené transparentnosti pro opatření a podporu, s vnitřní flexibilitou, která bere v úvahu různé schopnosti smluvních stran a vychází z kolektivních zkušeností.

2. Rámec transparentnosti zajistí flexibilitu při uplatňování ustanovení tohoto článku těm smluvním stranám rozvojových zemí, které ji potřebují vzhledem ke svým schopnostem. Podmínky, postupy a pokyny uvedené v odstavci 13 tohoto článku musí tuto flexibilitu odrážet.

3. Rámec transparentnosti vychází z opatření v oblasti transparentnosti podle úmluvy a posiluje je, přičemž uznává zvláštní podmínky nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních rozvojových států, a je prováděn tak, aby usnadňoval procesy, nebyl rušivý a represivní, aby respektoval státní suverenitu a nepředstavoval pro smluvní strany nadměrnou zátěž.

4. Opatření v oblasti transparentnosti v rámci úmluvy, včetně národních sdělení, dvouletých zpráv a dvouletých aktualizovaných zpráv, mezinárodní hodnocení a přezkum a mezinárodní konzultace a analýzy tvoří součást zkušeností, ze kterých se bude vycházet při vypracování podmínek, postupů a pokynů podle odstavce 13 tohoto článku.

5. Účelem rámce pro transparentnost opatření je poskytnout jasnou představu o činnostech v oblasti změny klimatu na základě cíle úmluvy uvedeného v jejím článku 2, včetně srozumitelnosti a sledování pokroku v plnění vnitrostátně stanovených příspěvků jednotlivých smluvních stran podle článku 4 a adaptačních opatření smluvních stran podle článku 7, včetně osvědčených postupů, priorit, potřeb a nedostatků, jako podklad pro globální hodnocení podle článku 14.

6. Cílem rámce pro transparentnost podpory je zajistit jasné informace o podpoře poskytnuté a přijaté jednotlivými smluvními stranami na opatření týkající se změny klimatu podle článků 4, 7, 9, 10 a 11 a v možném rozsahu poskytnout úplný přehled o souhrnné poskytnuté finanční podpoře jako podklad pro globální hodnocení podle článku 14.

7. Každá smluvní strana pravidelně poskytuje následující informace:

a) národní inventarizační zprávu o antropogenních emisích ze zdrojů a snížení pomocí propadů skleníkových plynů, vypracovanou pomocí osvědčených

metodik přijatých Mezivládním panelem pro změnu klimatu a schválených konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody;

b) údaje nezbytné pro sledování pokroku při realizaci a plnění jejího vnitrostátně stanoveného příspěvku podle článku 4.

8. Každá smluvní strana by měla rovněž poskytnout příslušné informace týkající se dopadů změny klimatu a adaptace podle článku 7.

9. Smluvní strany rozvinutých zemí podávají a jiné smluvní strany, které poskytují podporu, by měly podávat informace o finanční podpoře a podpoře pro přenos technologií a budování kapacit poskytnuté smluvním stranám rozvojových zemí podle článků 9, 10 a 11.

10. Smluvní strany rozvojových zemí by měly poskytovat informace o finanční podpoře a podpoře pro přenos technologií a budování kapacit, kterou potřebují a kterou přijaly podle článků 9, 10 a 11.

11. Informace předložené jednotlivými smluvními stranami podle odstavců 7 a 9 tohoto článku budou podrobeny technickému odbornému přezkoumání v souladu s rozhodnutím 1/CP.21. Přezkumný proces bude zahrnovat pomoc při určení potřeb budování kapacit pro takové smluvní strany rozvojových zemí, které to vzhledem ke svým kapacitám potřebují. Navíc se každá smluvní strana zúčastní nápomocného, mnohostranného posouzení pokroku při realizaci úsilí podle článku 9 a provádění a plnění vnitrostátně stanoveného příspěvku.

12. Technické odborné přezkoumání podle tohoto odstavce se skládá z posouzení příslušné podpory poskytnuté danou smluvní stranou a jejího provádění a plnění vnitrostátně stanoveného příspěvku. Přezkum rovněž určí oblasti zlepšení a plnění smluvní stranu a zhodnotí, zda informace odpovídají podmínkám, postupům a pokynům uvedeným v odstavci 13 tohoto článku, s přihlédnutím k flexibilitě přiznané smluvní straně podle odstavce 2 tohoto článku. Přezkoumání věnuje zvláštní pozornost příslušným vnitrostátním schopnostem a podmínkám smluvních stran rozvojových zemí.

13. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody na svém prvním zasedání přijme příslušné společné podmínky, postupy a pokyny pro transparentnost opatření a podpory, a to na základě zkušeností z opatření týkajících se transparentnosti podle úmluvy a rozpracováním ustanovení tohoto článku.

14. Rozvojovým zemím bude na provádění tohoto článku poskytnuta podpora.

15. Dále bude smluvním stranám rozvojových zemí průběžně poskytována podpora na budování kapacit týkajících se transparentnosti.

Článek 14

1. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody bude pravidelně vyhodnocovat provádění této dohody, aby zhodnotila kolektivní pokrok v plnění účelu této dohody a jejích dlouhodobých cílů (tato činnost je v této dohodě označována jako „globální hodnocení“). Bude tak činit komplexním a nápomocným způsobem a bude brát v úvahu mitigaci, adaptaci a nástroje k provádění a podpoře, a to na základě rovnosti a nejlepších dostupných vědeckých poznatků.

2. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody provede své první globální hodnocení v roce 2023 a následně každých pět let, nerozhodne-li konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody jinak.

3. Z výsledku globálního hodnocení budou smluvní strany vycházet při aktualizaci a posilování svých opatření a podpory, a to vnitrostátně určeným

způsobem a v souladu s příslušnými ustanoveními této dohody, jakož i při posilování mezinárodní spolupráce v oblasti klimatických opatření.

Článek 15

1. Zřizuje se mechanismus, jenž má usnadnit provádění a podpořit dodržování ustanovení této dohody.

2. Mechanismus uvedený v odstavci 1 tohoto článku tvoří výbor založený na odbornosti, který poskytuje pomoc a funguje způsobem, který je transparentní, nekonfliktní a nerepresivní. Výbor věnuje zvláštní pozornost příslušným vnitrostátním schopnostem a podmínkám smluvních stran.

3. Výbor vykonává svou činnost podle podmínek a postupů přijatých konferencí smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody na jejím prvním zasedání a podává každý rok zprávu konferenci smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody.

Článek 16

1. Konference smluvních stran, nejvyšší orgán úmluvy, slouží jako zasedání smluvních stran této dohody.

2. Smluvní strany úmluvy, které nejsou smluvními stranami této dohody, se mohou účastnit jako pozorovatelé kteréhokoli zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody. V případě, že konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran této dohody, pak rozhodnutí podle této dohody přijímají pouze ty smluvní strany, které jsou smluvními stranami této dohody.

3. V případě, že konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran této dohody, pak každý člen předsednictva konference smluvních stran zastupující některou smluvní stranu úmluvy, která ale v té době není smluvní stranou této dohody, bude nahrazen dalším členem, jehož si smluvní strany této dohody zvolí ze svých řad.

4. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody pravidelně přezkoumává provádění této dohody a v rámci svého mandátu činí rozhodnutí nezbytná k podpoře jejího účinného provádění. Vykonává funkce svěřené jí touto dohodou a dále:

a) zřizuje takové pomocné orgány, jaké považuje za nezbytné pro provádění této dohody;

b) vykonává další funkce potřebné k provádění této dohody.

5. Jednací řád konference smluvních stran a finanční postupy používané v úmluvě se použijí obdobně v této dohodě, pokud konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody nerozhodne na základě konsenzu jinak.

6. První zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody svolá sekretariát zároveň s prvním zasedáním konference smluvních stran, které je naplánováno po datu vstupu této dohody v platnost. Následná řádná zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody se konají společně s řádnými zasedáními konference smluvních stran, nerozhodne-li konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody jinak.

7. Mimořádná zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody se konají v takových jiných termínech, kdy to konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody považuje za nezbytné, nebo na písemnou žádost kterékoli smluvní strany za předpokladu, že do šesti měsíců od data, kdy sekretariát oznámí takovou žádost

ostatním stranám, podpoří tuto žádost nejméně jedna třetina smluvních stran.

8. Organizace spojených národů a její specializované agentury a Mezinárodní agentura pro atomovou energii, jakož i jejich členské státy nebo jejich pozorovatelé, již nejsou smluvní stranou úmluvy, mohou být zastoupeni na zasedáních konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody jako pozorovatelé. Orgány nebo agentury, ať už národní, nebo mezinárodní, vládní, či nevládní, které jsou způsobilé v záležitostech, na něž se vztahuje tato dohoda, a které informovaly sekretariát o svém přání být zastoupeny jako pozorovatelé na některém zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody, mohou být takto přijaty, pokud proti tomu nemá námitku nejméně jedna třetina přítomných smluvních stran. Přizvání a účast pozorovatelů se řídí jednacím řádem uvedeným v odstavci 5 tohoto článku.

Článek 17

1. Sekretariát zřízený článkem 8 úmluvy slouží jako sekretariát této dohody.
2. Ustanovení čl. 8 odst. 2 úmluvy o funkcích sekretariátu a čl. 8 odst. 3 úmluvy o opatřeních přijatých pro fungování sekretariátu se použijí obdobně pro tuto dohodu. Sekretariát dále vykonává funkce, jež jsou mu přiděleny podle této dohody a jež mu přidělí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody.

Článek 18

1. Pomocný orgán pro vědecké a technologické poradenství a pomocný orgán pro provádění úmluvy, zřízené články 9 a 10 úmluvy, slouží také jako pomocný orgán pro vědecké a technologické poradenství a pomocný orgán pro provádění této dohody. V této dohodě se obdobně použijí ustanovení úmluvy vztahující se k fungování těchto dvou orgánů. Zasedání pomocného orgánu pro vědecké a technologické poradenství a pomocného orgánu pro provádění této dohody se konají společně s příslušnými zasedáními pomocného orgánu pro vědecké a technologické poradenství a pomocného orgánu pro provádění úmluvy.
2. Smluvní strany úmluvy, které nejsou smluvními stranami této dohody, se mohou účastnit jako pozorovatelé všech zasedání těchto pomocných orgánů. V případě, že pomocné orgány slouží jako pomocné orgány této dohody, pak rozhodnutí podle této dohody přijímají pouze ty smluvní strany, které jsou smluvními stranami této dohody.
3. Vykonávají-li pomocné orgány zřízené podle článků 9 a 10 úmluvy své funkce v souvislosti se záležitostmi týkajícími se této dohody, pak každý člen předsednictva těchto pomocných orgánů zastupující některou smluvní stranu úmluvy, která ale v té době není smluvní stranou této dohody, bude nahrazen dalším členem, jehož si smluvní strany této dohody zvolí ze svých řad.

Článek 19

1. Pomocné orgány nebo jiné institucionální uspořádání vytvořené úmluvou nebo na jejím základě, odlišné od těch, které jsou uvedeny v této dohodě, budou sloužit této dohodě na základě rozhodnutí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody vymezí funkce, které budou takové pomocné orgány nebo subjekty vykonávat.
2. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran této dohody může poskytnout takovým pomocným orgánům nebo institucionálně zřízeným subjektům další pokyny.

Článek 20

1. Tato dohoda je otevřena k podpisu a bude podléhat ratifikaci, přijetí nebo schválení státy a organizacemi regionální hospodářské integrace, které jsou smluvními stranami úmluvy. Bude otevřena k podpisu v sídle Organizace spojených národů v New Yorku od 22. dubna 2016 do 21. dubna 2017. Poté bude tato dohoda otevřena k přístupu ode dne následujícího po dni, kdy bude uzavřena pro podpis. Listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení budou uloženy u deponitáře.

2. Organizace regionální hospodářské integrace, která se stane smluvní stranou této dohody, aniž by kterýkoli z jejích členských států byl smluvní stranou této dohody, je vázána všemi povinnostmi podle této dohody. V případě organizace regionální hospodářské integrace s jedním nebo více členskými státy, které jsou smluvními stranami této dohody, rozhodne taková organizace a její členské státy o tom, jak si rozdělí odpovědnost za plnění závazků podle této dohody. V takových případech tato organizace a její členské státy nebudou oprávněny uplatňovat práva podle této dohody souběžně.

3. Ve svých listinách o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení oznámí jednotlivé organizace regionální hospodářské integrace rozsah svých pravomocí v záležitostech, které se řídí touto dohodou. Tyto organizace rovněž uvědomí o všech podstatných změnách v rozsahu svých pravomocí deponitáře, který obratem informuje ostatní smluvní strany.

Článek 21

1. Tato dohoda vstupuje v platnost třicátým dnem po dni, kdy alespoň 55 smluvních stran úmluvy odpovědných v součtu za alespoň odhadovaných 55 procent celkových globálních emisí skleníkových plynů uložilo u deponitáře své listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.

2. Pouze pro omezené účely odstavce 1 tohoto článku pojem „celkové globální emise skleníkových plynů“ znamená jejich aktuální množství sdělené nejpozději v den přijetí této dohody smluvními stranami úmluvy.

3. Pro každý stát nebo organizaci regionální hospodářské integrace, která ratifikuje, přijme nebo schválí tuto dohodu nebo k ní přistoupí poté, co byly splněny podmínky stanovené v odstavci 1 tohoto článku pro vstup v platnost, vstupuje tato dohoda v platnost třicátým dnem po dni, kdy takový stát nebo organizace regionální hospodářské integrace uložily u deponitáře své listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.

4. Pro účely odstavce 1 tohoto článku se listina uložená organizací regionální hospodářské integrace nezapočítává jako další listina k listinám uloženým jejími členskými státy.

Článek 22

Ustanovení článku 15 úmluvy o přijímání změn úmluvy se obdobně použijí i v této dohodě.

Článek 23

1. Ustanovení článku 16 úmluvy o přijímání příloh úmluvy a jejich změn se obdobně použijí i v této dohodě.

2. Přílohy této dohody tvoří její nedílnou součást, a pokud není výslovně stanoveno jinak, odkaz na tuto dohodu je současně odkazem na její přílohy. Tyto přílohy se omezují na seznamy, formuláře a jiný materiál popisné povahy, která je vědeckého, technického, procedurálního nebo správního charakteru.

Článek 24

Ustanovení článku 14 úmluvy o urovnávání sporů se obdobně použijí i v této dohodě.

Článek 25

1. Každá smluvní strana má jeden hlas, s výjimkou případů podle odstavce 2 tohoto článku.

2. Organizace regionální hospodářské integrace, v záležitostech spadajících do jejich pravomoci, uplatňují své právo volit s počtem hlasů rovným počtu jejich členských států, které jsou smluvními stranami této dohody. Taková organizace neuplatňuje své hlasovací právo, jestliže své právo uplatňuje některý z jejích členských států, a naopak.

Článek 26

Depozitářem této dohody je generální tajemník Organizace spojených národů.

Článek 27

K této dohodě nemohou být učiněny žádné výhrady.

Článek 28

1. Kdykoli po uplynutí tří let ode dne, kdy tato dohoda vstoupila v platnost pro určitou smluvní stranu, může tato smluvní strana od této dohody odstoupit podáním písemného oznámení depozitáři.

2. Každé takové odstoupení nabývá účinku po uplynutí jednoho roku ode dne, kdy depozitář obdrží oznámení o odstoupení, nebo k pozdějšímu datu, které může být v oznámení o odstoupení uvedeno.

3. Každá smluvní strana, která odstupuje od úmluvy, se považuje za odstoupivší i od této dohody.

Článek 29

Prvopis této dohody, jejíž znění v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském mají stejnou platnost, je uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

V Paříži dvanáctého prosince dva tisíce patnáct.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci k této dohodě své podpisy.

Tímto potvrzují, že výše uvedený
text je věrnou kopií Pařížské dohody
přijaté v Paříži dne 12. prosince 2015,
jejíž originál je uložen u generálního tajemníka
Organizace spojených národů

Za generálního tajemníka
zástupce generálního tajemníka
pro právní záležitosti a právní poradce
Organizace spojených národů

Miguel de SerpaSoares

Organizace spojených národů
New York, 14. března 2016

PARIS AGREEMENT

The Parties to this Agreement,

Being Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change, hereinafter referred to as “the Convention”,

Pursuant to the Durban Platform for Enhanced Action established by decision 1/CP. 17 of the Conference of the Parties to the Convention at its seventeenth session,

in pursuit of the objective of the Convention, and being guided by its principles, including the principle of equity and common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances,

Recognizing the need for an effective and progressive response to the urgent threat of climate change on the basis of the best available scientific knowledge,

Also recognizing the specific needs and special circumstances of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, as provided for in the Convention,

Taking full account of the specific needs and special situations of the least developed countries with regard to funding and transfer of technology,

Recognizing that Parties may be affected not only by climate change, but also by the impacts of the measures taken in response to it,

Emphasizing the intrinsic relationship that climate change actions, responses and impacts have with equitable access to sustainable development and eradication of poverty,

Recognizing the fundamental priority of safeguarding food security and ending hunger, and the particular vulnerabilities of food production systems to the adverse impacts of climate change,

Taking into account the imperatives of a just transition of the workforce and the creation of decent work and quality jobs in accordance with nationally defined development priorities,

Acknowledging that climate change is a common concern of humankind, Parties should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity,

Recognizing the importance of the conservation and enhancement, as appropriate, of sinks and reservoirs of the greenhouse gases referred to in the Convention,

Noting the importance of ensuring the integrity of all ecosystems, including oceans, and the protection of biodiversity, recognized by some cultures as Mother Earth, and noting the importance for some of the concept of “climate justice”, when taking action to address climate change,

Affirming the importance of education, training, public awareness, public participation, public access to information and cooperation at all levels on the matters addressed in this Agreement,

Recognizing the importance of the engagements of all levels of government and various actors, in accordance with respective national legislations of Parties, in addressing climate change,

Also recognizing that sustainable lifestyles and sustainable patterns of consumption and production, with developed country Parties taking the lead, play an important role in addressing climate change,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement, the definitions contained in Article 1 of the Convention shall apply. In addition:

1. “Convention” means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New York on 9 May 1992.
2. “Conference of the Parties” means the Conference of the Parties to the Convention.
3. “Party” means a Party to this Agreement.

Article 2

1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:
 - (a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2 °C above pre-industrial levels and to pursue efforts to limit the temperature increase to 1.5 °C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change;
 - (b) Increasing the ability to adapt to the adverse impacts of climate change and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development, in a manner that does not threaten food production;
 - (c) Making finance flows consistent with a pathway towards low greenhouse gas emissions and climate- resilient development.
2. This Agreement will be implemented to reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 3

As nationally determined contributions to the global response to climate change, all Parties are to undertake and communicate ambitious efforts as defined in Articles 4, 7, 9, 10, 11 and 13 with the view to achieving the purpose of this Agreement as set out in Article 2. The efforts of all Parties will represent a progression over time, while recognizing the need to support developing country Parties for the effective implementation of this Agreement.

Article 4

1. In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.
2. Each Party shall prepare, communicate and maintain successive nationally determined contributions that it intends to achieve. Parties shall pursue domestic mitigation measures, with the aim of achieving the objectives of such contributions.
3. Each Party's successive nationally determined contribution will represent a progression beyond the Party's then current nationally determined contribution and reflect its highest possible ambition, reflecting its common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.
4. Developed country Parties should continue taking the lead by undertaking economy-wide absolute emission reduction targets. Developing country Parties should continue enhancing their mitigation efforts, and are encouraged to move over time towards economy-wide emission reduction or limitation targets in the light of different national circumstances.
5. Support shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, in accordance with Articles 9, 10 and 11, recognizing that enhanced support for developing country Parties will allow for higher ambition in their actions.
6. The least developed countries and small island developing States may prepare and communicate strategies, plans and actions for low greenhouse gas emissions development reflecting their special circumstances.
7. Mitigation co-benefits resulting from Parties' adaptation actions and/or economic diversification plans can contribute to mitigation outcomes under this Article.
8. In communicating their nationally determined contributions, all Parties shall provide the information necessary for clarity, transparency and understanding in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
9. Each Party shall communicate a nationally determined contribution every five years in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement and be informed by the outcomes of the global stocktake referred to in Article 14.
10. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall consider common time frames for nationally determined contributions at its first session.
11. A Party may at any time adjust its existing nationally determined contribution with a view to enhancing its level of ambition, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
12. Nationally determined contributions communicated by Parties shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Parties shall account for their nationally determined contributions. In accounting for anthropogenic emissions and removals corresponding to their nationally determined contributions, Parties shall promote environmental integrity, transparency, accuracy, completeness, comparability and consistency, and ensure the avoidance of double counting, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
14. In the context of their nationally determined contributions, when recognizing and implementing mitigation actions with respect to anthropogenic emissions and removals, Parties should take into account, as appropriate, existing methods and guidance under the Convention, in the light of the provisions of paragraph 13 of this Article.
15. Parties shall take into consideration in the implementation of this Agreement the concerns of Parties with economies most affected by the impacts of response measures, particularly developing country Parties.
16. Parties, including regional economic integration organizations and their member States, that have reached an agreement to act jointly under paragraph 2 of this Article shall notify the secretariat of the terms of that agreement, including the emission level allocated to each Party within the relevant time period, when they communicate their nationally determined contributions. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of that agreement.
17. Each party to such an agreement shall be responsible for its emission level as set out in the agreement referred to in paragraph 16 above in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.
18. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Agreement, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization, shall be responsible for its emission level as set out in the agreement communicated under paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.
19. All Parties should strive to formulate and communicate long-term low greenhouse gas emission development strategies, mindful of Article 2 taking into account their common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 5

1. Parties should take action to conserve and enhance, as appropriate, sinks and reservoirs of greenhouse gases as referred to in Article 4, paragraph 1(d), of the Convention, including forests.
2. Parties are encouraged to take action to implement and support, including through results-based payments, the existing framework as set out in related guidance and decisions already agreed under the Convention for: policy approaches and positive incentives for activities relating to reducing emissions from deforestation and forest degradation, and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries; and alternative policy approaches, such as joint mitigation and adaptation approaches for the integral and sustainable management of forests, while reaffirming the importance of incentivizing, as appropriate, non-carbon benefits associated with such approaches.

Article 6

1. Parties recognize that some Parties choose to pursue voluntary cooperation in the implementation of their nationally determined contributions to allow for higher ambition in their mitigation and adaptation actions and to promote sustainable development and environmental integrity.
2. Parties shall, where engaging on a voluntary basis in cooperative approaches that involve the use of internationally transferred mitigation outcomes towards nationally determined contributions, promote sustainable development and ensure environmental integrity and transparency, including in governance, and shall apply robust accounting to ensure, inter alia, the avoidance of double counting, consistent with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
3. The use of internationally transferred mitigation outcomes to achieve nationally determined contributions under this Agreement shall be voluntary and authorized by participating Parties.
4. A mechanism to contribute to the mitigation of greenhouse gas emissions and support sustainable development is hereby established under the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement for use by Parties on a voluntary basis. It shall be supervised by a body designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement, and shall aim:
 - (a) To promote the mitigation of greenhouse gas emissions while fostering sustainable development;
 - (b) To incentivize and facilitate participation in the mitigation of greenhouse gas emissions by public and private entities authorized by a Party;
 - (c) To contribute to the reduction of emission levels in the host Party, which will benefit from mitigation activities

resulting in emission reductions that can also be used by another Party to fulfil its nationally determined contribution; and

- (d) To deliver an overall mitigation in global emissions.
5. Emission reductions resulting from the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article shall not be used to demonstrate achievement of the host Party's nationally determined contribution if used by another Party to demonstrate achievement of its nationally determined contribution.
 6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall ensure that a share of the proceeds from activities under the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article is used to cover administrative expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.
 7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall adopt rules, modalities and procedures for the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article at its first session.
 8. Parties recognize the importance of integrated, holistic and balanced non-market approaches being available to Parties to assist in the implementation of their nationally determined contributions, in the context of sustainable development and poverty eradication, in a coordinated and effective manner, including through, inter alia, mitigation, adaptation, finance, technology transfer and capacity-building, as appropriate. These approaches shall aim to:
 - (a) Promote mitigation and adaptation ambition;
 - (b) Enhance public and private sector participation in the implementation of nationally determined contributions; and
 - (c) Enable opportunities for coordination across instruments and relevant institutional arrangements.
 9. A framework for non-market approaches to sustainable development is hereby defined to promote the nonmarket approaches referred to in paragraph 8 of this Article.

Article 7

1. Parties hereby establish the global goal on adaptation of enhancing adaptive capacity, strengthening resilience and reducing vulnerability to climate change, with a view to contributing to sustainable development and ensuring an adequate adaptation response in the context of the temperature goal referred to in Article 2.
2. Parties recognize that adaptation is a global challenge faced by all with local, subnational, national, regional and international dimensions, and that it is a key component of and makes a contribution to the long-term global response to climate change to protect people, livelihoods and ecosystems, taking into account the urgent and immediate needs of those developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.
3. The adaptation efforts of developing country Parties shall be recognized, in accordance with the modalities to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement at its first session.
4. Parties recognize that the current need for adaptation is significant and that greater levels of mitigation can reduce the need for additional adaptation efforts, and that greater adaptation needs can involve greater adaptation costs.
5. Parties acknowledge that adaptation action should follow a country-driven, gender-responsive, participatory and fully transparent approach, taking into consideration vulnerable groups, communities and ecosystems, and should be based on and guided by the best available science and, as appropriate, traditional knowledge, knowledge of indigenous peoples and local knowledge systems, with a view to integrating adaptation into relevant socioeconomic and environmental policies and actions, where appropriate.
6. Parties recognize the importance of support for and international cooperation on adaptation efforts and the importance of taking into account the needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.
7. Parties should strengthen their cooperation on enhancing action on adaptation, taking into account the Cancun Adaptation Framework, including with regard to:
 - (a) Sharing information, good practices, experiences and lessons learned, including, as appropriate, as these relate to science, planning, policies and implementation in relation to adaptation actions;
 - (b) Strengthening institutional arrangements, including those under the Convention that serve this Agreement, to support the synthesis of relevant information and knowledge, and the provision of technical support and guidance to Parties;
 - (c) Strengthening scientific knowledge on climate, including research, systematic observation of the climate system and early warning systems, in a manner that informs climate services and supports decisionmaking;
 - (d) Assisting developing country Parties in identifying effective adaptation practices, adaptation needs, priorities, support provided and received for adaptation actions and efforts, and challenges and gaps, in a manner consistent with encouraging good practices;
 - (e) Improving the effectiveness and durability of adaptation actions.

8. United Nations specialized organizations and agencies are encouraged to support the efforts of Parties to implement the actions referred to in paragraph 7 of this Article, taking into account the provisions of paragraph 5 of this Article.
9. Each Party shall, as appropriate, engage in adaptation planning processes and the implementation of actions, including the development or enhancement of relevant plans, policies and/or contributions, which may include:
 - (a) The implementation of adaptation actions, undertakings and/or efforts;
 - (b) The process to formulate and implement national adaptation plans;
 - (c) The assessment of climate change impacts and vulnerability, with a view to formulating nationally determined prioritized actions, taking into account vulnerable people, places and ecosystems;
 - (d) Monitoring and evaluating and learning from adaptation plans, policies, programmes and actions; and
 - (e) Building the resilience of socioeconomic and ecological systems, including through economic diversification and sustainable management of natural resources.
10. Each Party should, as appropriate, submit and update periodically an adaptation communication, which may include its priorities, implementation and support needs, plans and actions, without creating any additional burden for developing country Parties.
11. The adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article shall be, as appropriate, submitted and updated periodically, as a component of or in conjunction with other communications or documents, including a national adaptation plan, a nationally determined contribution as referred to in Article 4, paragraph 2, and/or a national communication.
12. The adaptation communications referred to in paragraph 10 of this Article shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.
13. Continuous and enhanced international support shall be provided to developing country Parties for the implementation of paragraphs 7, 9, 10 and 11 of this Article, in accordance with the provisions of Articles 9, 10 and 11.
14. The global stocktake referred to in Article 14 shall, inter alia:
 - (a) Recognize adaptation efforts of developing country Parties;
 - (b) Enhance the implementation of adaptation action taking into account the adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article;
 - (c) Review the adequacy and effectiveness of adaptation and support provided for adaptation; and
 - (d) Review the overall progress made in achieving the global goal on adaptation referred to in paragraph 1 of this Article.

Article 8

1. Parties recognize the importance of averting, minimizing and addressing loss and damage associated with the adverse effects of climate change, including extreme weather events and slow onset events, and the role of sustainable development in reducing the risk of loss and damage.
2. The Warsaw International Mechanism for Loss and Damage associated with Climate Change Impacts shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement and may be enhanced and strengthened, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
3. Parties should enhance understanding, action and support, including through the Warsaw International Mechanism, as appropriate, on a cooperative and facilitative basis with respect to loss and damage associated with the adverse effects of climate change.
4. Accordingly, areas of cooperation and facilitation to enhance understanding, action and support may include:
 - (a) Early warning systems;
 - (b) Emergency preparedness;
 - (c) Slow onset events;
 - (d) Events that may involve irreversible and permanent loss and damage;
 - (e) Comprehensive risk assessment and management;
 - (f) Risk insurance facilities, climate risk pooling and other insurance solutions;
 - (g) Non-economic losses;
 - (h) Resilience of communities, livelihoods and ecosystems.
5. The Warsaw International Mechanism shall collaborate with existing bodies and expert groups under the Agreement, as well as relevant organizations and expert bodies outside the Agreement.

Article 9

1. Developed country Parties shall provide financial resources to assist developing country Parties with respect to both mitigation and adaptation in continuation of their existing obligations under the Convention.
2. Other Parties are encouraged to provide or continue to provide such support voluntarily.
3. As part of a global effort, developed country Parties should continue to take the lead in mobilizing climate finance from a wide variety of sources, instruments and channels, noting the significant role of public funds, through a variety of actions, including supporting country-driven strategies, and taking into account the needs and priorities of developing country Parties. Such mobilization of climate finance should represent a progression beyond previous efforts.
4. The provision of scaled-up financial resources should aim to achieve a balance between adaptation and mitigation, taking into account country-driven strategies, and the priorities and needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change and have significant capacity constraints, such as the least developed countries and small island developing States, considering the need for public and grant-based resources for adaptation.
5. Developed country Parties shall biennially communicate indicative quantitative and qualitative information related to paragraphs 1 and 3 of this Article, as applicable, including, as available, projected levels of public financial resources to be provided to developing country Parties. Other Parties providing resources are encouraged to communicate biennially such information on a voluntary basis.
6. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account the relevant information provided by developed country Parties and/or Agreement bodies on efforts related to climate finance.
7. Developed country Parties shall provide transparent and consistent information on support for developing country Parties provided and mobilized through public interventions biennially in accordance with the modalities, procedures and guidelines to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement, at its first session, as stipulated in Article 13, paragraph 13. Other Parties are encouraged to do so.
8. The Financial Mechanism of the Convention, including its operating entities, shall serve as the financial mechanism of this Agreement.
9. The institutions serving this Agreement, including the operating entities of the Financial Mechanism of the Convention, shall aim to ensure efficient access to financial resources through simplified approval procedures and enhanced readiness support for developing country Parties, in particular for the least developed countries and small island developing States, in the context of their national climate strategies and plans.

Article 10

1. Parties share a long-term vision on the importance of fully realizing technology development and transfer in order to improve resilience to climate change and to reduce greenhouse gas emissions.
2. Parties, noting the importance of technology for the implementation of mitigation and adaptation actions under this Agreement and recognizing existing technology deployment and dissemination efforts, shall strengthen cooperative action on technology development and transfer.
3. The Technology Mechanism established under the Convention shall serve this Agreement.
4. A technology framework is hereby established to provide overarching guidance to the work of the Technology Mechanism in promoting and facilitating enhanced action on technology development and transfer in order to support the implementation of this Agreement, in pursuit of the long-term vision referred to in paragraph 1 of this Article.
5. Accelerating, encouraging and enabling innovation is critical for an effective, long-term global response to climate change and promoting economic growth and sustainable development. Such effort shall be, as appropriate, supported, including by the Technology Mechanism and, through financial means, by the Financial Mechanism of the Convention, for collaborative approaches to research and development, and facilitating access to technology, in particular for early stages of the technology cycle, to developing country Parties.
6. Support, including financial support, shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, including for strengthening cooperative action on technology development and transfer at different stages of the technology cycle, with a view to achieving a balance between support for mitigation and adaptation. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account available information on efforts related to support on technology development and transfer for developing country Parties.

Article 11

1. Capacity-building under this Agreement should enhance the capacity and ability of developing country Parties, in particular countries with the least capacity, such as the least developed countries, and those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, such as small island developing States, to take effective climate

change action, including, inter alia, to implement adaptation and mitigation actions, and should facilitate technology development, dissemination and deployment, access to climate finance, relevant aspects of education, training and public awareness, and the transparent, timely and accurate communication of information.

2. Capacity-building should be country-driven, based on and responsive to national needs, and foster country ownership of Parties, in particular, for developing country Parties, including at the national, subnational and local levels. Capacity-building should be guided by lessons learned, including those from capacity-building activities under the Convention, and should be an effective, iterative process that is participatory, cross-cutting and gender-responsive.
3. All Parties should cooperate to enhance the capacity of developing country Parties to implement this Agreement. Developed country Parties should enhance support for capacity-building actions in developing country Parties.
4. All Parties enhancing the capacity of developing country Parties to implement this Agreement, including through regional, bilateral and multilateral approaches, shall regularly communicate on these actions or measures on capacity-building. Developing country Parties should regularly communicate progress made on implementing capacity-building plans, policies, actions or measures to implement this Agreement.
5. Capacity-building activities shall be enhanced through appropriate institutional arrangements to support the implementation of this Agreement, including the appropriate institutional arrangements established under the Convention that serve this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall, at its first session, consider and adopt a decision on the initial institutional arrangements for capacity-building.

Article 12

Parties shall cooperate in taking measures, as appropriate, to enhance climate change education, training, public awareness, public participation and public access to information, recognizing the importance of these steps with respect to enhancing actions under this Agreement.

Article 13

1. In order to build mutual trust and confidence and to promote effective implementation, an enhanced transparency framework for action and support, with built-in flexibility which takes into account Parties' different capacities and builds upon collective experience is hereby established.
2. The transparency framework shall provide flexibility in the implementation of the provisions of this Article to those developing country Parties that need it in the light of their capacities. The modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article shall reflect such flexibility.
3. The transparency framework shall build on and enhance the transparency arrangements under the Convention, recognizing the special circumstances of the least developed countries and small island developing States, and be implemented in a facilitative, non-intrusive, non-punitive manner, respectful of national sovereignty, and avoid placing undue burden on Parties.
4. The transparency arrangements under the Convention, including national communications, biennial reports and biennial update reports, international assessment and review and international consultation and analysis, shall form part of the experience drawn upon for the development of the modalities, procedures and guidelines under paragraph 13 of this Article.
5. The purpose of the framework for transparency of action is to provide a clear understanding of climate change action in the light of the objective of the Convention as set out in its Article 2, including clarity and tracking of progress towards achieving Parties' individual nationally determined contributions under Article 4, and Parties' adaptation actions under Article 7, including good practices, priorities, needs and gaps, to inform the global stocktake under Article 14.
6. The purpose of the framework for transparency of support is to provide clarity on support provided and received by relevant individual Parties in the context of climate change actions under Articles 4, 7, 9, 10 and 11, and, to the extent possible, to provide a full overview of aggregate financial support provided, to inform the global stocktake under Article 14.
7. Each Party shall regularly provide the following information:
 - (a) A national inventory report of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases, prepared using good practice methodologies accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement;
 - (b) Information necessary to track progress made in implementing and achieving its nationally determined contribution under Article 4.
8. Each Party should also provide information related to climate change impacts and adaptation under Article 7, as appropriate.

9. Developed country Parties shall, and other Parties that provide support should, provide information on financial, technology transfer and capacity-building support provided to developing country Parties under Article 9, 10 and 11.
10. Developing country Parties should provide information on financial, technology transfer and capacity -building support needed and received under Articles 9, 10 and 11.
11. Information submitted by each Party under paragraphs 7 and 9 of this Article shall undergo a technical expert review, in accordance with decision 1/CP.21. For those developing country Parties that need it in the light of their capacities, the review process shall include assistance in identifying capacity-building needs. In addition, each Party shall participate in a facilitative, multilateral consideration of progress with respect to efforts under Article 9, and its respective implementation and achievement of its nationally determined contribution.
12. The technical expert review under this paragraph shall consist of a consideration of the Party's support provided, as relevant, and its implementation and achievement of its nationally determined contribution. The review shall also identify areas of improvement for the Party, and include a review of the consistency of the information with the modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article, taking into account the flexibility accorded to the Party under paragraph 2 of this Article. The review shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of developing country Parties.
13. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall, at its first session, building on experience from the arrangements related to transparency under the Convention, and elaborating on the provisions in this Article, adopt common modalities, procedures and guidelines, as appropriate, for the transparency of action and support.
14. Support shall be provided to developing countries for the implementation of this Article.
15. Support shall also be provided for the building of transparency-related capacity of developing country Parties on a continuous basis.

Article 14

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall periodically take stock of the implementation of this Agreement to assess the collective progress towards achieving the purpose of this Agreement and its long-term goals (referred to as the "global stocktake"). It shall do so in a comprehensive and facilitative manner, considering mitigation, adaptation and the means of implementation and support, and in the light of equity and the best available science.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall undertake its first global stocktake in 2023 and every five years thereafter unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
3. The outcome of the global stocktake shall inform Parties in updating and enhancing, in a nationally determined manner, their actions and support in accordance with the relevant provisions of this Agreement, as well as in enhancing international cooperation for climate action.

Article 15

1. A mechanism to facilitate implementation of and promote compliance with the provisions of this Agreement is hereby established.
2. The mechanism referred to in paragraph 1 of this Article shall consist of a committee that shall be expert-based and facilitative in nature and function in a manner that is transparent, non-adversarial and non-punitive. The committee shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.
3. The committee shall operate under the modalities and procedures adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement at its first session and report annually to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.

Article 16

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Agreement.
2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, any member of the Bureau

- of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.
4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall keep under regular review the implementation of this Agreement and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Agreement and shall:
 - (a) Establish such subsidiary bodies as deemed necessary for the implementation of this Agreement; and
 - (b) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Agreement.
 5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and the financial procedures applied under the Convention shall be applied *mutatis mutandis* under this Agreement, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
 6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of entry into force of this Agreement. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall be held in conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.
 7. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
 8. The United Nations and its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, which is qualified in matters covered by this Agreement and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure referred to in paragraph 5 of this Article.

Article 17

1. The secretariat established by Article 8 of the Convention shall serve as the secretariat of this Agreement.
2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the Convention, on the arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Agreement and by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement.

Article 18

1. The Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation established by Articles 9 and 10 of the Convention shall serve, respectively, as the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement. The provisions of the Convention relating to the functioning of these two bodies shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of the Convention.
2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.
3. When the subsidiary bodies established by Articles 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Agreement, any member of the bureaux of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

Article 19

1. Subsidiary bodies or other institutional arrangements established by or under the Convention, other than those referred to in this Agreement, shall serve this Agreement upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to

- the Paris Agreement shall specify the functions to be exercised by such subsidiary bodies or arrangements.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement may provide further guidance to such subsidiary bodies and institutional arrangements.

Article 20

1. This Agreement shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations that are Parties to the Convention. It shall be open for signature at the United Nations Headquarters in New York from 22 April 2016 to 21 April 2017. Thereafter, this Agreement shall be open for accession from the day following the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.
2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Agreement without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Agreement. In the case of regional economic integration organizations with one or more member States that are Parties to this Agreement, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Agreement. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Agreement concurrently.
3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Agreement. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 21

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date on which at least 55 Parties to the Convention accounting in total for at least an estimated 55 percent of the total global greenhouse gas emissions have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.
2. Solely for the limited purpose of paragraph 1 of this Article, "total global greenhouse gas emissions" means the most up-to-date amount communicated on or before the date of adoption of this Agreement by the Parties to the Convention.
3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Agreement or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
4. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its member States.

Article 22

The provisions of Article 15 of the Convention on the adoption of amendments to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 23

1. The provisions of Article 16 of the Convention on the adoption and amendment of annexes to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.
2. Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided for, a reference to this Agreement constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.

Article 24

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 25

1. Each Party shall have one vote, except as provided for paragraph 2 of this Article.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Agreement. Such an organization

shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 26

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Agreement.

Article 27

No reservations may be made to this Agreement.

Article 28

1. At any time after three years from the date on which this Agreement has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Agreement by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.
3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Agreement.

Article 29

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Paris this twelfth day of December two thousand and fifteen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement.

I hereby certify that the foregoing text is a true copy of the Paris Agreement, done at Paris on 12 December 2015, the original of which is deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Je certifie que le texte qui précède est une copie conforme de l'Accord de Paris, fait à Paris le 12 décembre 2015, dont l'original se trouve déposé auprès du Secrétaire général des Nations Unies.

For the Secretary-General,
Under-Secretary-General
for Legal Affairs and
United Nations Legal Counsel

Pour le Secrétaire général,
Le Secrétaire général adjoint
aux affaires juridiques et
Conseiller juridique des Nations Unies

Miguel de Serpa Soares

United Nations
New York, 14 March 2016

Organisation des Nations Unies
New York, le 14 mars 2016